

umhvørvisstovan

Umhvørvisgóðkenning

Navn á virki við góðkenning:	
P/F Eystur- og Sandoyartunlar	
Bústaður hjá virki:	
Rektaragøta 10, 100 Tórshavn	
Galdandi fyri virksemini:	
At byggja undirsjóvartunnil millum Suðurstreymoy og Sandoy og annað virkseminið, ið hartil hoyrir.	
Matr. nr.:	V-tal:
	608580
Mál nr.:	Galdandi frá:
16/00093	10-05-2019

Argir, hin 10-05-2019

Suni Petersen, deildarleiðari

Sjurður J. Ferja, umhvørvisviðgeri

Innihaldsyvirlit

1	Góðkenning og heimild	3
2	Umsóknin	3
3	Lýsing av virkseminum	4
4	Lýsing av umhvørvisviðurskiftum	5
5	Málsviðgerð.....	5
6	Góðkenningartreytir.....	6
6.1	Almennar treytir.....	6
6.2	Innrætting og rakstur	7
6.3	Goymslur av kemikalium o.ø.....	7
6.4	Plast.....	7
6.5	Sprongt grót	8
6.6	Spillivatn og regnvatn.....	8
6.7	Útlát til luft	9
6.8	Óljóð, ristingar, geislingar og ljós	9
6.9	Burturkast.....	10
6.10	Tilbúgving móti dálking vegna óhapp	10
6.11	Innaneftirlit og umhvørvisstýrisskipan.....	10
6.12	Rakstarskrásetingar og umhvørvisfrágreiðing	12
7	Kæruvegleiðing.....	12
F1	Lýsing av umhvørvisviðurskiftum	13
F1.1	Goymslur	13
F1.2	Sprongt grót	13
F1.3	Spillivatn og regnvatn.....	14
F1.4	Útlát til luft	15
F1.5	Óljóð, ristingar, geislingar og ljós	15
F1.6	Burturkast.....	15

1 Góðkenning og heimild

Henda umhvørvisgóðkenning av virkseminum hjá P/F Eysturoyar- og Sandoyartunlum (hereftir stýtt EST) at gera undirsjóvartunnil millum Suðurstreymoy og Sandoy, sambært løgtingslóg¹ nr. 30 frá 2014, er givin við heimild í §§28 og 29 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988, um umhvørvisvernd, við seinni broytingum, og § 1, nr. 4 í kunngerð nr. 54 frá 3. mai 1994 um at leggja eftirlits- og umsitingaruppgávur eftir umhvørvisverndarlógini til Umhvørvisstovuna (hereftir stýtt US), við seinni broytingum.

Endamálið við umhvørvisgóðkenningini er at fyrirbyggja og avmarka dálking av náttúru og umhvørvi og at fyrirbyggja og avmarka ampar, sum kunnu standast av virkseminum.

Góðkenningin fevnr um arbeiðið hjá EST og møguligum undirveitarum teirra at gera Sandoyartunnilin og alt viðkomandi virksemin, sum fer fram á atliggjandi økjum hjá tunlinum út til uttasta jagara á ætlaðu vegagerðum við hvønn tunnilmunna sær, umframt økini har grótið verður tyrvt, so leingi byggjarbeiðið varir.

Góðkenningin er grundað á upplýsingar frá EST og ráðgevarum teirra. Tað er ábyrgdin hjá EST, at upplýsingarnar, sum eru latnar US, eru rættar.

Henda góðkenning tekur ikki støðu til, um tað er neyðugt við góðkenning eftir aðrari lóggávu.

2 Umsóknin

EST vendi sær hin 17. juli 2015 til US viðvíkjandi møguligum umhvørviskrøvum í sambandi við, at felagið skal byggja tunnill millum Skálafjørð og Suðurstreymoy og millum Suðurstreymoy og Sandoy. Síðani vóru fleiri fundir, sum snúðu seg um, hvørt US hevði heimild til at krevja umhvørvisgóðkenning fyri Eysturoyartunnilin og Sandoyartunnilin, tá eingin tunnilsgerð fyrr hevði havt umhvørvisgóðkenning, umframt at US hevur fingið tilfar um umhvørvisviðurskiftini í sambandi við bygging av tunlinum. Í fyrstu syfti snúði alt tilfari seg um tunnilin millum Skálafjørð og Suðurstreymoy.

Á fundi millum EST og US hin 16. mars 2016 var avtalað, at EST skuldi senda US tilfar um tunnilin millum Suðurstreymoy og Sandoy. Eftir skrivliga umbøn um tilfar um Sandoyartunnilin hin 28. apríl 2016 og aftur 3. apríl í 2018 fekk US nakað av tilfarið um Sandoyartunnilin hin 24. apríl í 2018. Tilfarið svaraði bert lutvíst upp á spurningarnar, sum US setti EST, men í fylgibrævinum varð víst á, at verkætlanin líkist nóg tví, sum US hevur fingið um Eysturoyartunnilin.

Út frá tilfarinum sum heild metti US, at útlát og aðrir ampar í sambandi við arbeiðið at gera tunnill millum Suðurstreymoy og Sandoy kann hava skaðilig árin á umhvørvið, og at neyðugt tí er at seta krøv til hetta virksemin við eini umhvørvisgóðkenning sambært løgtingslóg um umhvørvisvernd², hóast bygging av tunlum ikki stendur í fylgiskjalinum til lógina, sum ásetur hvat slag av virksemin krevur umhvørvisgóðkenning.

¹ Løgtingslóg nr. 30 frá 14 apríl 2014 um at stovna partafelag og at byggja og reka undirsjóvartunlar millum Streymoy og Eysturoy og millum Streymoy og Sandoy, sum broytt við løgtingslóg nr. 54 frá 6. mai 2016.

² Løgtingslóg nr. 134 frá 1988 um umhvørvisvernd við seinni broytingum

US sendi tí hin 22. juni 2018 EST ætlanarskriv um, at US ætlaði at krevja, at EST skal hava umhvørvisgóðkenning til virkseimið at gera tunnil millum Suðurstreymoy og Sandoy sambært § 28 í løgtingslóg um umhvørvisvernd, sum sigur, at US kann krevja umhvørvisgóðkenning av virkseimi sum ikki eru nevnd í fylgiskjalinum.

US fekk svar upp á ætlanarskrivið hin 22. august 2018, frá lögfrøðiligum ráðgeva fyri EST. Niðurstøðan frá lögfrøðiliga ráðgevanum var, at US ikki við tilvísing til §28 í løgtingslóg um umhvørvisvernd hevði heimild til at krevja, at undirsjóvartunnilin millum Suðurstreymoy og Sandoy skal umhvørvisgóðkennast.

US var ikki samd við niðurstøðuna hjá lögfrøðiliga ráðgevanum fyri EST og sendi tí hin. 5. desember 2018 skriv til EST, har US greiðir frá, at avgerð varð tikin um at krevja umhvørvisgóðkenning av verkætlanini at byggja tunnil millum Suðurstreymoy og Sandoy sambært §28 í løgtingslóg um umhvørvisvernd, og at EST kundi kæra avgerðina til landstýriskvinnuna í umhvørvismálum.

Fundur varð hildin tann 20. desember millum US og EST, har EST tók avgerðina hjá US til eftirtektar.

Hin 21. desember 2018 fekk US umsókn um umhvørvisgóðkenning til bygging av tunli millum Suðurstreymoy og Sandoy.

3 Lýsing av virkseminum

EST skal smb. Løgtingslóg nr. 30 frá 14. apríl 2014 byggja undirsjóvartunnil millum Suðurstreymoy og Sandoy. Tunnilsop á Suðurstreymoy verður á Gomlurætt. Á Sandoynni verður tunnilsop inni í Traðardali. Tunnilin verður 10,8 km langur og mesta dýpi er 155 metrar undir sjóvarmálanum í dýpinum undir Skopunarfirði. Roknað verður við at spreingja 0,8 mió. m³ í føstum tilfari úr tunlinum.

Á Gomlurætt byrjar verkætlanin við tunnilmunna, sum verður skotin inn í bergið. Tunnilin gongur síðani í ein landsynning, og er komin niður á 50 metur, tá hann er undir teimum norðastu húsunum í Kirkjubø. Tunnilin heldur á fram í einum boga undir Kirkjubøholm og síðani suðureftir undir Skopunarfjørð.

Í Traðardali byrjar verkætlanin við íbinding í landsvegin uml. 800m sunnan fyri grótbrotið millum Skopun og Sand. Nýggi vegurin til tunnilmunnan fer yvir um Sandsá har ein brúgv verður gjørd.

Grótið sum kemur úr tunlinum er tilætlað at tyrva sambært hesi góðkenning. Arbeitt verður við eini aðrari loysn, sum snýr seg um, at brúka grótið til at gera vinnuøki á Gomlurætt. Um tann loysnin vinnur frama, verður alt grótið, sum kemur upp streymoyarmegin, nýtt til hetta, og krevur virkseimi aðra góðkenning enn fyriliggjandi góðkenning.

Tilriggingar í Traðardali byrjaðu í mai 2018 har ein brúgv og vegur til tunnilmunnan eru gjørd.

Fyrsta skotið í samband við fyrireikandi arbeiðið á Gomlurætt varð latið av í desember 2018.

Ætlanin er at byrja at bora báðumegin í juni 2019. Nær byrja verður er treytað av, hvussu væl gongst at bora Eysturoyartunnilin.

4 Lýsing av umhvørvisviðurskiftum

Mest týðandi vandamálini í byggitíðini eru: boring og spreinging ígjøgnum klettin, har umleið 0,8 mió. m³ av gróti verða loyst svarandi til umleið 1,3 mió. m³ av leysum gróti, óljóð og ristingar, serliga meðan arbeið verður undir bygdum øki, spillvatn við nógvum bitlum, leivdum frá spreingievni, møguligum plastleivdum frá spreingiskipan og sprænibetongi, oljuleivdum og betongleivdum.

Umhvørvislýsingin fevnir um alt virkseimið, sum fer fram í tunlinum og á atliggjandi økjum hjá tunlinum út til uttasta jagara á ætlaðu vegagerðum við hvønn tunnismunna sær, umframt ætlaðu tyrvingarøki til grót.

Sí annars fylgiskjal 1.

5 Málsviðgerð

Í viðgerðini av umsóknini og til áseting av treytum er m. a. hetta tilfar nýtt:

- Umsókn um umhvørvisgóðkenning, dagfest 20. desember 2018
- Spredning av plastfibre fra sprøjtebetong, Statens vegvesen i Norra, dagfest 20. juli 2012
- Oppfølging av ytre miljø, Norconsult, 23. september 2015
- Behandling og utslip av driftsvann fra tunnelanlegg, Teknisk rapport 09, Norsk forening for fjellsprengningsteknikk, 2009
- Støy fra anleggs- og byggevirksomhet, Teknisk rapport 15, Norsk forening for fjellsprengningsteknikk, 2014
- Revisjon Håkvikvassdraget - Miljøriskovurdering knyttet til forurensning fra tunnelvann, avrenning fra steintipper og riggplasser, NIVA, 2010
- Miljøgodkendelse – Eystur- og Sandoyartunlar, Appendix 1, 3. mai 2016
- Eysturoyar- og Sandoyartunlar – Miljøkrav satt i konkurransegrunnlagene. Oversikt, Norconsult, 26-05-2016
- Umhvørvisgóðkenning av Eysturoyartunlinum, Umhvørvisstovan, november 2016.

Í málsviðgerðini er serligur dentur lagdur á:

- at EST leggur virkseimið til rættis á ein hátt, so at umhvørvið verður ávirkað minst møguligt,
- at avmarka ampar av óljóði og ristingum so nógv sum gjørligt,
- at avmarka útlát av dálkandi evnum, plasti, evju og dusti við spillvatni og royki,
- at vandin fyri óhappum, sum kunnu hava dálking við sær, verður minkaður mest møguligt,
- at mannagongdir at fyrbyrgja dálkandi óhappum skulu vera tøk og
- at útgerð til handfaring av dálkandi óhappum skal vera tøk.

Gongdin í viðgerðin av umhvørvisgóðkenningini er lýst í Kap 2. Umsóknin.

Uppskot til Umhvørvisgóðkenning varð hin 25-03-2019 send EST, Tórshavnar kommunu og Sands kommunu til viðmerkingar.

Sands- og Tórshavnar kommuna høvdu viðmerkingar til, hvussu økini har grót verður tyrvt, verða frágingin. US hevur viðgjørt hesar viðmerkingar og tillagað treytirnar.

EST hevði onkrar smávegis viðmerkingar og ískoyti til góðkenningina. US hevur viðgjørt hesar viðmerkingar og tillaga treytirnar.

Umhvørvisgóðkenningin er givin við niðanfyri nevndu treytum.

6 Góðkenningartreytir

6.1 Almennar treytir

- 6.1.1 Hendan umhvørvisgóðkenning, við møgulum broytingum og dagføringum, skal altíð finnast á virkinum, og skulu øll viðkomandi starvsfólk kenna innihaldið og krøvini í góðkenningini.
- 6.1.2 Allar treytir í hesi góðkenning eru eisini galdandi fyri virkseimið hjá undirveitarum hjá EST, meðan teir arbeiða við omanfyri lýstu verkætlan. EST hevur ábyrgdina av, at undirveitarar hjá felagnum halda treytirnar í hesi góðkennig.
- 6.1.3 EST skal kunna viðkomandi grannar um verkætlanina, mannagongdir og viðkvom tíðarbil, áðrenn byrjað verður at sprengja undir bústøðum, stovnum og vinnubygningum.
- 6.1.4 Allar sýnistøkur og kanningar v.m., sum verða kravdar í umhvørvisgóðkenningini, skulu gerast av óheftum stovni ella felag, sum hevur førleika og útgerð at gera arbeiðini.
- 6.1.5 EST rindar fyri allar sýnistøkur, kanningar og metingar av úrslitum.
- 6.1.6 Virkseimið má ikki víðkast ella broytast byggifrøðiliga ella rakstrarliga á ein hátt, ið nertir við dálkingarviðurskifti virkisins, fyrr enn nýggj góðkenning er givin til hesa broyting.
- 6.1.7 Um virkið skiftir eigara, broytir navn ella verður tikið av, skal US hava boð um hetta.
- 6.1.8 Um virkseimið steðgar fyribils, skal tilfar og útgerð uttandura antin tryggjast soleiðis, at tey ikki eru til ampa fyri umhvørvið ella beinast burtur. Harafturat skal eigari tryggja at olja, kemikalii ella annað ikki kunnu verða til ampa ella kunna dálka umhvørvið, meðan virkið liggur stilt.
- 6.1.9 Heldur virkseimið uppat, skal US hava boð um hetta í minsta lagi trýggjar mánaðir frammanundan at virkseimið steðgar, við eini ætlan um, hvussu virkið verður riggað av, umframt at treytirnar í 6.1.8 verða settar í verk so skjótt sum gjørligt.
- 6.1.10 US hevur eftirlit við virkinum. Eftirlitið verður útint sambært kap. 7 í umhvørvisverndarlógini. Møgulig eftirlitsboð verða bara givin EST uttan mun til, um tey fevna um viðurskifti hjá undirveitarara.
- 6.1.11 Í 5 ár eftir at góðkenningin er givin, kunnu ikki gevast onnur boð ella forboð enn ásett í hesi góðkenning, uttan so at:
- nýggjar upplýsingar eru komnar fram um dálkingarskaðaárin
 - dálkingin elvir til umhvørvislig skaðaárin, ið ikki kundu síggjast frammanundan, tá ið góðkenningin varð givin
 - dálkingin í aðrar mátar verður størri enn hon, ið góðkenningin er givin eftir ella
 - ampar verða av virkseminum, sum ikki kundu síggjast tá góðkenningin varð givin.

- 6.1.12 Um verkætlanin at byggja tunnil millum Suðurstreymoy og Sandoy er liðug innan 5 ár eru gingin, eftir at góðkenningin er lýst, fellir henda góðkenning burtur. Verkætlanin verður mett at vera liðug, tá tunnilin alment er tikin í nýtslu. EST skal boða US frá, tá tunnilin er endaliga liðugur.
- 6.1.13 Um verkætlanin ikki er liðug, tá 5 ár eru gingin, eftir at góðkenningin er lýst, kann US broyta treytirnar í góðkenningini, tá ið tað er umhvørvisliga grundað ella um minni dálkandi framleiðsluhættir ella betri reinsingarhættir eru komnir fram.

6.2 Innrætting og rakstur

- 6.2.1 Økini, sum henda góðkenning viðvíkir, skulu rekast og viðlíkahaldast soleiðis, at treytirnar í hesi góðkenning altíð verða hildnar.
- 6.2.2 Sum meginregla verður bert sprongt eina ferð hvørja nátt millum 23 og 07, meðan arbeið verður undir bústaðøkjum. Um neyðugt er at spreingja oftari um náttina, kann EST í heilt serligum føri søkja um tíðaravmarkaða undantøku til tað.
- 6.2.3 Arbeiði, har vandi er fyri spilli av dálkandi ella vandamiklum evnum, skulu gerast á skynsaman hátt, so at dálking ikki stendst av hesum.

6.3 Goymslur av kemikalium o.ø.

- 6.3.1 Olja, kemikalii, nýtsluevni ella tilsetingarevni, her upp í tilgerðarevni til spreingievni, skulu goymast soleiðis, at óviðkomandi ikki hava atgongd til goymslurnar.
- 6.3.2 Áfylling á maskinur, áfylling ella tømning av tangum við olju ella øðrum dálkandi nýtsluevnum ella tilsetingarevnum og tilgerð av spreingievni, skulu fara fram á øki við fóstum og tøttum undirlag, sum tolr viðkomandi evni, og sum er skipað soleiðis, at tað kann halda lekum ella óhappum aftur, svarandi til størstu nøgdina av einum einstøkum evni, sum er á økinum.
- 6.3.3 Flótandi og fóst evni skulu goymast í ílötum, sum hóska til endamálið, t.d. UN góðkend, og vera merkt soleiðis, at tað sæst, hvat er í.
- 6.3.4 Hóskandi absorbentar skulu altíð vera tøkir á goymsluøkjum í passandi nøgdum.
- 6.3.5 Ílöt, har serliga dálkandi kemikalii hava verið í, mugu ikki brúkast til annað endamál, men skulu burturbeinast.

6.4 Plast

- 6.4.1 EST skal hava mannagongdir, ið tryggja, at nøgðin av Nonel-spreingileidningum, tendrarum, koblingsdósum og øðrum plasti, sum endar í grótinum, er so lítil sum gjørligt í sambandi við spreinging í tunlinum.

6.4.2 Áðrenn sprongt verður, skal mögulegt avlop ella fráskurðir av Nonel-spreingileidningum v.m. savnast og burturbeinast. Nøgðin verður skrásett í vekt.

6.4.3 Tryggjast skal at nøgðin av plastfiburarmering í grótinum og spillvatninum er so lítil sum gjørligt.

6.5 Sprongt grót

6.5.1 Sprongt grót frá arbeiðinum kann leggjast á goymslu innan fyri avmarkingarnar í hesi góðkenning.

6.5.2 Frárensl frá teimum økjum har ætlan er at tyrva grótið ella grótgoymslum skulu lúka somu treytir, sum annað frárensl frá virkseminum.

6.5.3 Grótið skal tyrvast við í minsta lagi 20 cm av mold.

6.5.4 Økið skal sáast og skal verða hegnað inni, so seyður ikki sleppur at økinum, til mett verður at tað er búgvið at nýta sum landbúnaðarjörð.

6.5.5 EST skal hava reglulig eftirlit við hegninum.

6.5.6 Um sprongt grót verður avskipað við flutningsbilum, skal EST tryggja, at teir ikki draga ella sløða óneyðugt stórar nøgdir av evju við sær út á landsveg ella bygdarveg, t.d. við at hjólini vera spulaði ella reinsaði á annan hátt.

6.5.7 Um evja frá tunnilarbeiðinum verður drigin ella slødd út á landsveg ella bygdarveg, hevur EST skyldu til at rudda hana burtur sama dag.

6.5.8 Um EST ætlar at leggja grót á goymslu uttan fyri økið, sum henda góðkenning setir treytir til, skal EST søkja US um loyvi.

6.6 Spillivatn og regnvatn

6.6.1 Spillvatn úr tunlinum og frá arbeiðsøkjum, sum henda góðkenning viðvíkir, skal veitast burtur og leiðast ígjøgnum hóskaði reinsiskipan, áðrenn tað verður veitt av økinum.

6.6.2 Spillvatn frá tyrvingarøkjum skal leiðast ígjøgnum botnfellingarbrunn við geodúki áðrenn tað verður veitt av økinum.

6.6.3 Spill av dálkandi evnum skal takast upp við hóskaði útgerð ella absorbentum beinanvegin og beinast burtur á rættan hátt.

6.6.4 Rein evja frá botnfelling kann gagnnýttast inni á økinum fyri hesa góðkenning, tó bert um tað verður tryggað, at hon ikki verður skolað burtur av regni ella kann verða til annan ampa.

6.6.5 EST skal brúka hóskaði tøkni at reinsa spillvatnið frá virkseminum, soleiðis at evni og tilfar í størst mögulegan mun verða hildin aftur. Reinsiskipaninir til spillvatn skulu røkjast og tømast regluliga, soleiðis at tær altíð virka til fulnar.

- 6.6.6 Sýnistøkubrunnur ella onnur skipan, ið ger tað møguligt at taka sýni av reinsaða spillvatninum, skal vera eftir hvørja einstaka reinsiskipan.
- 6.6.7 Spillvatn frá virkseminum má ikki bera brá av olju ella aðrari dálking.
- 6.6.8 Spillivatn skal leiðast út á sjógv, har rákið førir spillivatnið úr landi, og har vatnskiftið áhaldandi er so stórt, at útleiðingar hvørki elva til uppsavnan av evnum og tilfari, til slóðir í sjónum ella til aðrar broytingar í umhvørvinum. Elvir spillvatnsútleiðing til uppsavning av evnum og tilfari í sjóvarmála ella á botni, til slóðir í sjónum ella til aðrar broytingar í umhvørvinum, skulu bótandi atgerðir fremjast.
- 6.6.9 Talið av útleiðingum út á sjógv skal vera so lágt sum gjørligt.
- 6.6.10 Markvirði fyri spillivatn eru:

Evni	Markvirðið	Kanningarháttur
Botnfelt evni	10 ml/L	DS 233
Suspenderað evni	200 mg/L	DS 207
Mineralsk olja	20 mg/L	DS/R 208
pH	6-9	

6.7 Útlát til luft

- 6.7.1 Miðast skal eftir at minka um útlát av dusti frá knúsing og skiljing av sprongdum gróti uttan fyri tunnilin og frá flutningi av gróti við bilum.
- 6.7.2 Virkseimið má ikki hava við sær ampar av dusti og royki uttan fyri øki, sum henda góðkenning viðvíkir.

6.8 Óljóð, ristingar, geislingar og ljós

- 6.8.1 Alt virkseimi skal fara fram soleiðis, at tað í minst møguligan mun hevur við sær ampar av óljóði, ristingum, ljósi ella geislingum.
- 6.8.2 Um ampar verða av óljóði ella ristingum, skulu neyðug tiltøk setast í verk til eitt stóði, ið US kann góðtaka.
- 6.8.3 Tá bora verður undir serligum økjum er frekvensvigað hámarksvirði fyri sveiggjferð:
 Bústaðir: 35 mm/s
 Søgulig bygningsverk: 18 mm/s
 Vinnu- og skrivstovubygningar: 48 mm/s
 Tungar konstruktiónir: 70 mm/s
- 6.8.4 Nýtsla av ljósum skal vera soleiðis, at hetta ikki hevur við sær ampa.

6.9 Burturkast

- 6.9.1 Alt burturkast frá virkseminum, sum henda góðkenning viðvíkir, skal handfarast og skiljast í samsvari við Kunngerð um burturkast³ og galdandi reglum hjá móttakara.
- 6.9.2 Alt burturkast, íroknað dálkað borievja frá botnfelling, skal latast virki, sum hefur umhvørvisgóðkenning til at taka ímóti burturkasti og viðgera tað.
- 6.9.3 Burturkast skal altíð goymast í hóskaði ílötum ella bingjum, og ikki vera ampa ella elva til dálking.
- 6.9.4 Serliga dálkandi burturkast skal skiljast og handfarast sambært galdandi reglum og goymast í týðiliga merktum hóskaði ílötum, t.d. UN-góðkendum ílötum.
- 6.9.5 Ílöt við serliga dálkandi burturkasti skulu vera tørtt og standa á einum sjálvstøðugum og avbyrgdum tørttum øki samsvarandi kap. 6.3.
- 6.9.6 Bingjur, ílöt og burturkast, sum ikki kann vera í ílötum, skulu vera sett og tryggja soleiðis, at tey ikki fúka í vindi.

6.10 Tilbúgving móti dálking vegna óhapp

- 6.10.1 EST skal hava eina tilbúgvingarætlan við mannagongdum at fyrbyrgja dálkandi óhappum og við mannagongdum at steðga ella avmarka útlátið á rættan og skjótan hátt, um óhapp skuldi hent.
- 6.10.2 Henda dálkandi óhapp skulu tiltøk beinanvegin setast í verk til at avmarka møguligar fylgjur og at taka dálkandi tilfar upp.
- 6.10.3 US⁴ skal skjótast gjørligt hava boð um óhapp, sum hava bráðliga økta dálking við sær. Eisini skal ein frágreiðing um orsök, tiltøk til at basa og taka upp eftir bráðfeingis dálking og tiltøk, sum eru sett í verk fyri at tryggja, at líknandi óhapp ikki kemur fyri aftur, sendast US.

6.11 Innaneftirlit og umhvørvisstýrisskipan

- 6.11.1 EST skal altíð tryggja sær, at treytirnar í hesi góðkenning verða hildnar, um neyðugt við at gera egnar mátingar og skrásetingar.

Útgerð

- 6.11.2 EST skal tryggja at regluligt eftirlit og viðlíkahald er við reinskipanum, so hesar virka sambært forskriftunum. Nevndu eftirlit skulu gerast í minsta lagi einuferð um árið.
- 6.11.3 Skipanirnar til at reinsa spillvatn skulu tømast eftir tørvi, og nøgdin av botnfellingartilfarið, spreingileidningi og plastarmering verður skrásett í rakstrardagbók.

³ Kunngerð nr. 147 frá 19. oktober 1995 um burturkast, broytt við kunngerð nr. 90 frá 28. september 2007.

⁴ Um dálkingaróhapp førir til, at dálkandi evni fer út um virkisøkið, skal í minsta lagi løgreglan og møguliga MRCC (um olja fer á sjógv) hava boð um tað.

Spillvatn

- 6.11.4 EST skal tryggja, at greiða er á, hvussu nógv spillvatn av hvørjum slag verður leitt út frá virkseminum um árið.
- 6.11.5 EST skal tryggja at spillvatnssýni verða tikin úr hóskaði sýnistøkubrunni fyri hvørja reinsiskipan sær, fyra ferðir um árið so leingi arbeiðið varar, fyrstu ferð í fyrsta mánaði eftir at arbeiðið er byrjað og annars við hóskaði millumbilum.
- 6.11.6 Um EST metir, at onnur dálkandi evni kunnu vera í spillvatninum enn tey, sum eru nevnd í 6.6.11, hevur virkið skyldu til at kanna hesi og boða US frá úrslitunum í seinasta lagi ein mánað eftir at arbeiðið er byrja.
- 6.11.7 Út frá úrslitunum av kanningini í 6.11.6, ger US av, um EST skal gera aðrar kanningar av spillvatninum, enn tær í 6.6.11 nevndu, kann US geva boð um bótandi atgerðir.
- 6.11.8 EST skal við myndum ella á annan hóskaði hátt skjalprógva, hvussu botnurin sær út, har ætlanin er at leggja spillvatnsleiðingarnar niður, áðrenn virksemið byrjar.
- 6.11.9 EST kannar, í minsta lagið so leingi byggjarbeiðið gongur, botnin kring frárenslini frá virkseminum í augustmánað og skjalprógvar hetta við myndum ella á annan hóskaði hátt, fyrstu ferð í augustmánað 2019.

Kanningar og frágreiðingar

- 6.11.10 Minst eina ferð um árið skal EST boða US frá um sýnistøku í seinasta lagi trýggjar arbeiðsdagar frammanundan.
- 6.11.11 US kann krevja, at EST skjalprógvar, at treytirnar um óljóð, ristingar og ljós verða hildnar.
- 6.11.12 Allar kanningar skulu gerast, meðan virksemið er so nógv sum gjørligt.
- 6.11.13 EST eftirmetir skrivliga øll eftirlit og allar kanningar.
- 6.11.14 EST skal tryggja at mannagongdir, rakstrarskrásetingar, kanningarúrslit og frágreiðingar verða goymd í fimm ár og eru atkomuligar hjá eftirlitsmynduleikanum.
- 6.11.15 US kann krevja, at EST ger serligar kanningar ella mátingar um ábending er um dálking ella fyri at meta um møgulig dálkingarárin frá virkinum.
- 6.11.16 EST kannar US um niðurstøðurnar í øllum omanfyrinevndu kanningum og frágreiðingum í minsta lagi einaferð um árið.
- 6.11.17 Um ein eygleiðing, kanning og frágreiðing bendir á, at virksemið, sum henda góðkenning viðvíkur, ikki heldur ásetingarnar í hesi góðkenning, skal EST í seinasta lagi eina viku eftir at nevnda eygleiðing, kanning, frágreiðing ella klaga er fingin til vega, senda US lýsing av eygleiðing ella avrit av kanning ella frágreiðing, umframt grundgivnar møguligar bótandi atgerðir, sum EST hevur gjørt ella fer at gera innan nærri ásetta freist.

Umhvørvisstýrskipan

- 6.11.18 EST skal hava eina umhvørvisstýrskipan, sum hevur mannagongdir til at stýra virkseminum við dálkingaravmarkandi tiltøkum, viðlíkahaldi, skráseting o.a
- 6.11.19 Um umhvørvisstýrskipanin ikki verður skoðað av óheftum persóni ella virki, skal EST tryggja, at skipanin verður eftirmett í minsta lagi einaferð um árið.
- 6.11.20 US kann krevja avrit at umhvørvisstýrskipanini.

6.12 Rakstrarskrásetingar og umhvørvisfrágreiðing

6.12.1 Virkið skal skráseta hesar upplýsingar:

- Framleiðslu av gróti úr tunlinum í tonsum
- Slag og nýtsla av spreingievni í kg
- Nýtsla av spreingileidningi í kg
- Nýtsla av plastarmering í kg
- Nøgd av burturkasti frá virkseminum og móttakari
- Spillvatnsnøgdir í rúmmetrum
- Tøming av reinsiskipanum til spillvatn og nøgdir av botnfalli í rúmmetrum
- Kanningarúrslit av spillvatni eftir reinsing
- Rakstrartrupulleikar/óhapp, sum kunnu hava umhvørvislagan týdning
- Onnur viðurskifti av umhvørvisligum týdningi

6.12.2 Eftirlitsmyndugleikin skal til eina og hvørja tíð kunna síggja rakstrarskrásetingarnar, sum skulu goymast í 5 ár.

6.12.3 EST skal á hvørjum ári gera ein umhvørvisfrágreiðing við:

- uppperð av rakstrarskrásetingunum og lyklatølum,
- frágreiðing um umhvørviskanningar og umhvørvisviðurskifti við tulkningum,
- frágreiðing um viðlíkahald og óhapp við umhvørvisligum árinum
- gjørd og ætlað umhvørvistiltøk
- árliku eftirmetingini av umhvørvisstýringini og áseting av nýggjum árligum málum og miðum.

6.12.4 Frágreiðingin skal sendast US í seinasta lagi 1. mars í avloysandi árinum.

7 Kæruvegleiðing

Henda avgerð kann, sambært § 66 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988 um umhvørvisvernd, við seinni broytingum, kærast til landsstýrismannin við umhvørvismálum. Kæran skal sendast US, sum síðan sendir hana til landsstýrismannin við neyðugum skjølum.

Kærufreistin er 4 vikur frá tí degi, umhvørvisgóðkenningin er almannakunngjørd. Um kærufreistin er úti ein leygardag ella ein halgidag, verður kærufreistin longd til tann fyrstkomandi gerandisdagin.

F1 Lýsing av umhvørvisviðurskiftum

Mest týðandi vandamálini í byggitíðini eru: boring og spreinging ígjøgnum lendið, har umleið 0,8 mió. m³ av kletti verður loyst, svarandi til umleið 1,3 mió. m³ av leysum gróti, óljóð og ristingar, serliga meðan arbeið verður undir bygðum øki, spillvatn við nógvum bitlum, leivdum frá spreingievni, plastleivdum frá spreingiskipan og sprænibetongi, oljuleivdum og betongleivdum.

F1.1 Goymslur

Roknað verður við, at ein hóskaði oljugoymsla til maskinur verður á Gamlurætt og í Traðardali, meðan sproytibetong kemur liðugt blandað til tunnilin.

Tilgerðarevni til spreingievni verða bæði goymd og blandað inni á økinum.

Treytir vera settar til goymslur á staðnum.

F1.2 Sprongt grót

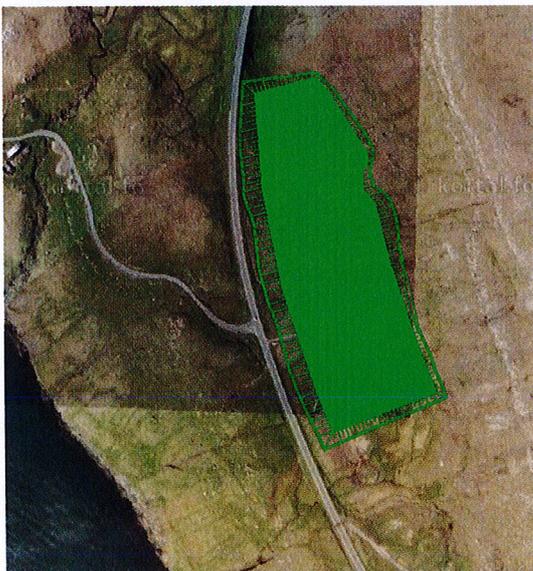
Fyrstu tvey árin verða brúkt til at bora og spreingja tunnilin ígjøgnum við emulsjónsspreingievni.

Mett verður, at tað koma 1,3 mió. m³ av leysum gróti burturúr at gera tunnilin millum

Suðurstreymoy og Sandoy. Lutfallið millum grótnøgðina sum kemur upp hvørjumegin er umleið 1:1.

Grótið, sum kemur upp, skal tyrvast soleiðis at hagi verður gjørdur til landbúnaðarjørð.

Suðurstreymoyarmegin er ætlanin at leggja grótið í haganum oman fyri og niðan fyri landsvegin frá Breiðá og suður til miðskeiðis millum innkoyringarvegin til Velbastað og innkoyringarvegin til Kirkjubøðar. Sí myndir niðanfyri.

Arbeitt verður eisini við aðrari ætlan. Møguliga verður alt grótið, sum kemur upp suðurstreymoyarmegin, brúkt til uppfylling við Gomlurætt. Um tað verður gjørt, krevst onnur góðkenning til tað virksema.

Í Traðardali verður eitt gamalt grótbrot fylgt upp aftur og mold lögð omaná. Harafturat verður ein fløta vestan fyri har tunnilsvegurin verður bundin í landsvegin nýtt til at tyrva grótið. Sí myndir niðanfyri.

Økini sum liggja uppá, har grótið skal tyrvast, eru merkt av áum og løkum. Serliga viðkvæmt er økið í Traðardali har áir renna oman í Sandsvatn, sum hevur verið dálkað og er við at koma fyri seg aftur.

Treytir verða settar til reinsing av frárenslivatni frá tyrvingarplássunum og hvussu tyrvingarplássini verða frágingin.

F1.3 Spillivatn og regnvatn

EST roknað við, at tað verða upp til 23 litar um sekundið av spillvatni í hvørjum stað, svarandi til góðar 80 m³ um tíman í hvørjum stað. Stórir partur av hesum er vatn, sum lekur inn í tunnilin, roknað verður við umleið 20L/min/100 metur. Spillvatnið inniheldur nógv av mineralskum partiklum frá boring og knúsing av gróti, plast og aðrar leivdir frá sprengiskipanini og sprænibetongi, oljuleivdir frá byggimaskinum, sementleivdir, íroknað mógulig kemikalii, frá trygging og teting og nitrogensambond frá sprengievnum.

EST brúkar sedimentatión til at taka partiklar úr spillvatninum og vatnið verður leitt ígjøgnum dúk fyri at reinsa plast frá. Henda sama sedimentatiónsskipan skal eisini brúkast til at taka oljuleivdir úr spillvatninum.

Frá reinsiskipanini fer spillvatnið í rørleiðing út á sjógv. Olja verður skild frá á sama hátt, sum við vanligum oljuútskiljarum, og arbeiðstakaranum verður álagt at burturbeina oljuna eftir galdandi reglum.

EST roknað við, at reinsiskipanin heldur innihaldinum av suspendaraðum evnum niðanfyri 200 mg/litur. Við 23 litrum um sekundið verða upp til 400 kg av suspendaraðum evnum slept út um dagin í hvørjum stað. Roknað verður við, at upp til 5 % av samlaðu nitrogennøgðini endar í spillvatninum.

EST roknað við, at spillvatnið er lættari enn sjógvur og vil flotna og blandast upp í sjógvin omanfyri útlátið. Hetta verður ikki mett at verða ein trupulleiki tí talan er um streymasjógv.

Treytir verða í góðkenningini settar til innihald av evnum í spillvatni og til sýnistøku.

Í sambandi við at lastbilar fara at koma upp úr tunlinum við gróti, kann roknast við, at teir draga nakað av evju við sær uppi á hjólunum. Um flutningsbilar skulu av økinum, er umráðandi, at tiltøk verða sett í verk, soleiðis at teir ikki flyta evju á hjólunum við sær út av økinum.

Treytir verða í góðkenningini settar til, at avmarkingar verða settar í verk til at minka um ampar frá bilum, sum koma úr tunlinum.

F1.4 Útlát til luft

Meðan tunnilin verður gjørdur, verður luft blást út til munnarnar á tunlinum. Henda luftin inniheldur royk frá dieseldrivnum gravimaskinum og dumparum, meðan roknað verður við at borivognarnir eru eldrivnir.

Út frá upplýsingum í málinum verður ikki mett, at roykútlát frá arbeiðsmaskinum hevur týðandi árin á grannalagið við Gomlurætt ella í Traðardali.

Grót verður knúst uttan fyri tunnilmunnarnar og ampar av dusti kunnu vantast av hesum. Ampin av hesum kann vera størstur við Gomlurætt.

Treytir verða settar um at avmarka ampar av dusti frá lossing og knúsing av gróti.

F1.5 Óljóð, ristingar, geislingar og ljós

Tunnilin verður gjørdur við at bora og spreingja ígjøgnum lendið. Suðurstreymoyarmegin fer tunnilin inn undir tey norðastu húsini í Kirkjubø. Her verður sprongt einar 50 metur undir lendinum.

Tá sprongt verður kemur ein ljóðbylgja úr tunlinum, og í økinum uttanum spreingistaðið eru ristingar. Hvussu langt hesar ferðast er sera trupult at siga, serliga tí fjallið er í løgum, og veikari løg t.d. royðuløg kunnu minka um ristingarnar. Ætlanin er at spreingja 1 – 3 ferðir um samdøgrið.

Undir bygðum øki í Kirkjubø verður hvør einstakur bústaður ikki ávirkaður líka nógv alla tíðina, men gangur og ristingar frá virkseminum kann harðna so hvørt boring, loysing og spreinging nærkast undir bústaði fyri síðani at fjara burtur aftur, tá virksemið er farið framvið. Tí verða krøv sett til óljóð og ristingar.

Annars roknar EST við, at óljóðið frá virkseminum verður sum óljóð frá einum byggiplássi. Eftir at tunnilarbeiðið er komið burtur frá bygðum økjum, verður mest óljóð millum munnarnar og økini har grótið verður tyrvt. Roknað verður við, at verkætlanin tekur o.u. 5 ár at gera, harav spreinging av tunlinum og flutningur, umskiping og møgulig knúsing av gróti í høvuðsheitum fer fram innan fyri tvey og eitt hált ár. Treytir verða settar til óljóð og ristingar.

F1.6 Burturkast

Roknað verður ikki við nógvum vanligum burturkasti, men nakað av serliga dálkandi burturkasti, so sum spillolju og leivdir av spreingieivni, umframt nøkur túsund tons av evju og steingrúsi, sum botnfellir í reinsiskipanini. Henda evja kann vera dálkað við olju ella kemikalium og verður tí roknað sum burturkast, um ikki vissa kann veitast fyri, at botnfallið er reint. Um botnfallið er reint ella rættiliga reint, kann tað gangnýttast innan fyri øki, henda góðkenning viðvíkir.

Treytir verða settar um at handfaring av burturkasti verður væl skipað, so serliga lætt burturkast ikki fer um hagan ella út á sjógv.

